

Pozsonyi Janka – Fignár Anna

Far East Film Festival, Udine, 2015

Árpilis 28-én indultunk neki a Keleti pályaudvarból a 17. Udinei Far East Film Festival-ra, amelyre az ELTE Filmtudomány szakán keresztül jutottunk ki. A fél napos vonatozás után, szerda reggel érkeztünk meg az olasz városba, ahol a bőröndök lepakolása után, rögtön a mozi bejáratához vonultunk.

A vetítések egy helyszínen, reggel kilenctől hajnal kettőig tartottak több mint egy héten keresztül. A műfaji filmgyártás egyedi platformja ez a távol-keleti filmtermésre fókuszáló fesztivál, amely egészen furcsa módon egy olasz nyelvi környezetben vált immáron hagyománnyá. Egyetlen nap alatt volt lehetőségünk belekóstolni a japán, a hongkongi, a kambodzsai, a dél-koreai, valamint az indonéz filmek válogatott remekeibe. A műfajok közti átjárhatóságot jól jellemzik az olyan, hivatalos programban szereplő besorolások, mint a lost-in-

the-woods comedy, anarchic-road movie, memory-youth drama, lost friendship thriller, post-war generational epic, vagy a sayonara sex-romance. De sorolhatnám még a jelzőket, hiszen nem volt két egyforma besorolás alá eső alkotás a fesztivál folyamán.

A közelmúlt ázsiai filmtermés mellett, több felújított, klasszikus filmalkotás is helyett kapott a felhozatalban. Így került vászonra Morikawa Hidetaro *The tragedy of bushido* c. 1960-as fekete-fehér alkotása, vagy Xie Jin *Stage Sisters* 1964-es modernista filmje, valamint így lehetséges, hogy a filmtörténet során először sikerült Lee Jang-ho *The man with three coffins* c. filmjét úgy fényelni, ahogy anno a rendező megálmodta. 1989-ben ugyanis még nem ismerték azt a technológiát, ami tökéletesen visszaadja azt az érzetet, amikor valaki a tengerparton széttörött színes üvegdarabokon keresztül szemléli, a háború után rehabilitálódni próbáló világot.

A szervezők filmismeretének, és fesztiválszervezői rutinjának köszönhetően a napi négy-öt filmbefogadása ellenére sem tudtunk ráunni a programokra. Minden nap sikerült tökéletes arányban, és váltakozásban bemutatni a komoly, mélylélektani drámákat, a könnyed

vígjátékokkal, a profi gengszterfilmekkel és a hátborzongató horrorokkal. A legtöbb film esetében pedig vendégül látták az egyes filmek alkotóit- leggyakrabban a rendezőt, illetve a főszereplőket-, így hatalmas élménnyé vált egy olyan filmet látni a moziban, amelyet annak rendezője, személyesen konferál fel. Olyan filmkészítők álltak fel a színpadra, akik a világ másik felén olyan hatalmas művészeknek, sztároknak számítanak, mint itthon Stohl Buci!!! És bár lehet, hogy nem mindig jó irányba, de igenis befolyásolja az ember értékítéletét az, ha a vége főcím után, látja a hálát, az örömet, és valamilyen szinten a meglepettséget a filmjét követő vastaps hallatán.

A négy napos részvételünk alatt több tizenöt igényes alkotást volt szerencsénk látni, és még így is rengeteg volt az olyan program, amelyről le kellett mondanunk. Az továbbiakban azonban szeretném kiemelni a személyes kedvenceimet, melynek emléke valószínűleg még nagyon hosszú éveken át fog kísérteni.

A fesztivál egyik legjobb filmjére szerencsére éppen időben sikerült megérkeznünk, a kínai származású Zhang Meng *Uncle Victory* című „redemption-drámája” már a megérkezésunktől számított 3. órában felküzdötte magát a legjobbak közé. (Az első egy rettenetes, szekrényből előugrással és hangosodó zenével ijesztgető thai horrorfilm volt, ne is firtassuk.) A rendező nem volt ismeretlen az Udinében csoportosuló ázsiai film-rajongók számára, *Lucky Dog* című filmjével 2006-ban, *The Piano in a Factory*-val pedig 2011 járt már a fesztiválon, mostani filmjével pedig azóta is sorra zsebeli be a díjakat. Az *Uncle Victory* történetében egy 10 év után frissen szabadult csendes férfi, Shengli próbál visszarázódni a társadalomba, ami viszont a környezetével együtt teljesen megváltozott ezalatt az idő alatt. Múltját hátrahagyva akar új életet kezdeni, a háza aljában időközben megnyíló óvoda igazgatói pozíciója pedig pont kapóra jön az ex-gengszternek. Egy titokzatos nő segítségével már-már sínen is lehetne az élete, a múltjában elárult társai azonban nem akarják hogy továbbléljen, és bosszút esküdnek a férfi ellen. A rendező rendkívül bátran ugrál a hangulatok között: a főhős gyerekekkel való kommunikálása elképesztően vicces és kedves, a lányhoz való különös kötődése egyszerre idéz noirt és a legjobb értelemben vett romantikus filmet, a férfi múltjához kötődő alakok pedig egy felgöngyölítésre váró gengszterfilm drámáját hozzák magukkal. Mindemellett csodásan van fényképezve – az óvoda háttérében tornyosuló füstölgő gyárkomplexum ami a volt életét szimbolizálja, vagy a lánnyal való első találkozása a vörösen izzó tánctéren, mind gyönyörűek. Már csak ezért az egy filmért megérte ide kiutazni.

Egy nappal (és pár nagyon ’tanulságos’ alkotással) később viszont ismét rabul ejtett minket egy ázsiai csoda, méghozzá a fesztivál programjának leghosszabb (196 percet számláló) tagja, Ando Momoko *0,5 mm* című filmje. A főhőse Sawa idős embereket ápol, ám ezt nem egy hagyományos nővér szerepben teszi, hanem sokkal inkább ’rákényszeríti magát’ az általa kiszemelt öregemberekre, akik idővel mind belátják, hogy hiába nem értik a lány töretlen és erőszakos kitartását, mégis szükségük van a jelenlétére. A maratoni hossz lehetővé teszi hogy minden egyes öregembert, minden mikro-történetet aprólékosan megismerjünk, a lány előtti, alatti és utáni életükből is. Különleges hangulatú film csodás főhőssel és egyedi epizód szereplőkkel, amely persze a hossza miatt embert próbáló volt (főleg hogy ezen a napon még két másik filmre is beültünk), de utólag visszagondolva sem döntöttünk volna másként. Azért is volt nagyon különleges élmény, mert a ’való életben’ valószínűleg soha nem találkoztunk volna se ezzel, se az *Uncle Victory*-val.

Mint ahogy a fesztivál egyetlen Kambodzsából érkező filmjére, a *The Last Reel*-re se számíthatunk hogy feltűnik mostanság a Puskin mozi műsorán, pedig Sotho Kulikar filmje egyszerre mesél el egy megrázó történetet a saját családjáról, országának a múltban lezajló de máig hatással lévő harci bűneiről, és a kambodzsai filmművészetről egyaránt. A címben megjelölt utolsó tekercs egy soha be nem fejezett filmet jelöl, melyet a főhősnő édesanyja forgatott még Pol Pot diktatúrája alatt, és amely a filmművészek kegyetlen lemészárlása miatt félbemaradt. A lány úgy dönt hogy minden korlátot és törvényt felrúgva leforgatja a film végét, úgy hogy ő maga játssza el a főszerepet. Ez a film is azok közé a hamisíthatatlan fesztiválélmények közé tartozott, amikor maga a rendezőnő vázolta fel a történetet a vetítés előtt, és utána percekkel később szerényen fogadta a tömeg álló ovációját.

De ahogy már említettem, természetesen itt akadtak itt egészen emberpróbáló filmek is, pár mondatot ezek a művek is érdemelnek. Ilyen volt Leste Chen filmje, a *Once Again!* (aka *Miss Granny*) című, magát time-lapse drama-nak tituláló, valójában kínosan vicceskedő semmiség egy

nagymamáról, akit semmibe néz a családja, egészen addig míg egy varázslatos pillanatnak köszönhetően újból 20 éves testében nem találja magát. Kötelező dalbetétekkel, klasszikus amerikai filmes átöltözős montázzsal (nem vicc, a *Pretty Woman* zenéjére történt a szóban forgó jelenet) és boldog végkifejlettel, ahogy azt kell. Csak az egyikünk bóbiskolt el rajta, az is haladás. Horie Kei *Forget Me Not* című 'fantasy drama'-jában meg lett volna a potenciál hogy jó film legyen belőle, már csak különleges története miatt is. Egy lány élete pokollá válik amikor egyik pillanatról a másikra mindenki elfelejti hogy ki ő valójában, vadidegenként tekintenek rá, furcsállják a jelenlétét. Utolsó mentsvára a legjobb barátjával/szerelmével való kapcsolata, de lassan az ő fejében is homályba kerül a lány alakja, hiába küzd ellene. Jó is lehetett volna, de kusza és katarzis nélküli marad ez a szerelmi történet is.

Lényeg a lényeg, fantasztikus volt ilyen intenzitással belekóstolni egy cseppnyi Ázsiába, a tökéletesen európai közeg pedig még inkább különlegessé tette számunkra ezt a fesztiválélményt. Csak ajánlani tudjuk minden filmtanuló számára.